

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Prezes Zarządu

DW.400.30.2021.RCZ

Warszawa, dnia

21 GRU. 2021

DW. 143.2021

Prezes Zarządu
Państwowego Funduszu Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
al. Jana Pawła II 13
00-828 Warszawa

Decyzja w sprawie interpretacji

art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w związku z §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) zwanej dalej ustawą, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (zwanego dalej PFRON lub Fundusz) stwierdza, że stanowisko

: siedzibą w ( ) (zwanej dalej Wnioskodawcą) zaprezentowane we wniosku z dnia 9 października 2021 r. oraz jego uzupełnieniu z dnia 18 listopada 2021 r., o udzielenie pisemnej interpretacji przepisów prawa w zakresie stosowania przepisów art. 33 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573), zwanej dalej ustawą o rehabilitacji w związku z §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. w

sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2015 r. poz.1023 z późn.zm.) zwanego dalej Rozporządzeniem ZFRON - **jest prawidłowe.**

Uzasadnienie:

Pismem z dnia 19 października 2021 r. oraz jego uzupełnieniu z dnia 18 listopada 2021 r. Wnioskodawca skierował do Prezesa Zarządu PFRON wniosek o udzielenie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisu art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji w związku z §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia ZFRON. Wniosek swój Wnioskodawca skierował na podstawie art. 34 ustawy. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy *przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna).*

W przedmiotowym wniosku Wnioskodawca przedstawił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca jest pracodawcą będącym byłym zakładem pracy chronionej. Pomimo utraty statusu zakładu pracy chronionej Wnioskodawca zachował zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych (dalej również jako ZFRON lub fundusz rehabilitacji) na podstawie art. 33 ust. 7b ustawy o rehabilitacji. Środki przekazywane na ZFRON pochodzą ze zwolnień z podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie art. 38 ust. 2a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz.1128 z późn.zm.).

Pracownik niepełnosprawny z orzeczonym schorzeniem innym niż choroba narządu słuchu złożył do Wnioskodawcy wniosek o udzielenie pomocy indywidualnej z ZFRON na zakup aparatów słuchowych. Wniosek ten jest zgodny z zakładowym regulaminem wykorzystania środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (dalej również jako regulamin ZFRON) obowiązującym u Wnioskodawcy oraz zawiera wszystkie dane wskazane w §3 Rozporządzenia ZFRON. Do wniosku została załączona faktura VAT dokumentująca zakup aparatów słuchowych oraz zaświadczenie specjalisty stwierdzające konieczność stosowania aparatów słuchowych przez pracownika. Zdaniem Wnioskodawcy wniosek kwalifikuje się do udzielenia pomocy z ZFRON zgodnie z zapisami obowiązującego u Wnioskodawcy regulaminu ZFRON. Ponadto udzielenie i wysokość pomocy będą uzależnione od sytuacji losowej i materialnej pracownika. Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 38 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach

medycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1565) Wnioskodawca zakwalifikował zakupione przez pracownika niepełnosprawnego aparaty słuchowe do wyrobów medycznych.

W związku z powyższym zadano następujące pytania:

Czy w podanym stanie faktycznym Wnioskodawca może przyznać pracownikowi niepełnosprawnemu pomoc indywidualną na zakup aparatów słuchowych z zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych?

Stanowisko Wnioskodawcy:

W ocenie Wnioskodawcy przyznanie pomocy indywidualnej z ZFRON reguluje w następujący sposób §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia ZFRON: *„Środki funduszu rehabilitacji przeznacza się na (...) pomoc indywidualną dla osób niepełnosprawnych na (...) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych w tym przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, urządzeń i narzędzi technicznych oraz środków transportu niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych”.*

Zdaniem Wnioskodawcy przepis ten stanowi podstawę do przyznania pracownikowi niepełnosprawnemu pomocy pod warunkiem, iż przedmiot na który pomoc miałaby zostać przyznana będzie ułatwiał wykonywanie czynności życiowych oraz że będzie niezbędny w rehabilitacji. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rehabilitacji - rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Przytoczone przepisy nie uzależniają przyznania pomocy indywidualnej na zakup wyrobu medycznego od powiązania wydatku z orzeczoną chorobą pracownika, a więc nie ograniczają kręgu osób, którym może zostać przyznana pomoc indywidualna na zakup aparatów słuchowych tylko do osób mających orzeczoną chorobę narządu słuchu. Wnioskodawca biorąc pod uwagę ustawową definicję rehabilitacji, stoi na stanowisku, że aparaty słuchowe zalecone przez specjalistę są elementem koniecznym do osiągnięcia najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej osób niepełnosprawnych, a więc są niezbędne w rehabilitacji i do wykonywania codziennych czynności życiowych. Pracownik z wadą słuchu bez stosowania aparatów słuchowych będzie miał trudności w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych wymagających komunikowania się, tj. robienie zakupów, wykonywanie poleceń w pracy, funkcjonowanie w gospodarstwie domowym.

Zdaniem Wnioskodawcy, na podstawie §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia ZFRON oraz art. 33 ust. 4 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy o rehabilitacji, należy przyznać pracownikowi niepełnosprawnemu pomoc indywidualną na zakup aparatów słuchowych również w przypadku, gdy ma on orzeczoną chorobę inną niż choroba narządu słuchu.

Na tle przedstawionego stanu faktycznego, stwierdzam co następuje:

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna).

Na podstawie art. 33a ustawy o rehabilitacji przepisy art. 33 stosuje się do pracodawców, którzy utracili status zakładu pracy chronionej i osiągają stan zatrudnienia ogółem w wysokości co najmniej 15 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 25%.

W myśl art. 33 ust. 1 ustawy o rehabilitacji pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej tworzy zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Dysponentem tego funduszu jest pracodawca, który tym samym ponosi odpowiedzialność i decyduje o wydatkowaniu środków ZFRON. Szczegółowe zasady wydatkowania środków funduszu rehabilitacji zawiera zakładowy regulamin wykorzystania środków ZFRON, którego tryb ustalania określa Rozporządzenie ZFRON.

Cele na jakie mogą być wydatkowane środki funduszu rehabilitacji są określone w art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji. Stosownie do tego przepisu - pracodawca jest obowiązany przeznaczać środki ZFRON na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej, w tym na indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych opracowywane przez powołane przez pracodawcę komisje rehabilitacyjne oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych, zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków. Natomiast pojęcia rehabilitacji, rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz leczniczej zostały zdefiniowane w art. 7- 9 ustawy o rehabilitacji. Zgodnie z ww. przepisami ustawy o rehabilitacji:

1. **rehabilitacja** osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej (art. 7 ust. 1 ustawy o rehabilitacji);

2. **rehabilitacja lecznicza** osób niepełnosprawnych odbywa się na podstawie odrębnych przepisów (art. 7 ust. 2 ustawy o rehabilitacji);
3. **rehabilitacja zawodowa** ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Do realizacji tego celu niezbędne jest:
  - a. dokonanie oceny zdolności do pracy, w szczególności przez:
    - przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności,
    - ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań;
  - b. prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
  - c. przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia;
  - d. dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie;
  - e. określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy, a w razie potrzeby - przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego itp. (art. 8 ustawy o rehabilitacji);
4. **rehabilitacja społeczna** ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:
  - a. wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
  - b. wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
  - c. likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
  - d. kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi (art. 9 ustawy o rehabilitacji).

Rozporządzenie ZFRON określa rodzaje wydatków jakie mogą być ponoszone ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Zgodnie z §2 ust. 1 pkt 11 Rozporządzenia ZFRON - środki tego funduszu przeznacza się na pomoc indywidualną dla osób niepełnosprawnych. Pomoc indywidualna jest pomocą przyznawaną na wniosek, który mogą złożyć:

- a) osoby niepełnosprawne:

- zatrudnione w zakładzie na podstawie stosunku pracy lub umowy o pracę nakładczą, w tym przebywające na urloпах bezpłatnych oraz urloпах wychowawczych,
  - będące uczniami odbywającymi praktyczną naukę zawodu w tym zakładzie,
  - będące niepracującymi byłymi pracownikami,
- b) rodziców lub prawnych opiekunów dzieci, o których mowa w §2 ust.1 pkt 11 lit.g.

Wysokość przyznawanej pomocy indywidualnej uzależnia się od sytuacji materialnej i losowej wnioskodawcy.

Na podstawie §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia ZFRON, środki funduszu rehabilitacji przeznacza na zakup i naprawę indywidualnego sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych w tym przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, urządzeń i narzędzi technicznych oraz środków transportu niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych. Przepis ten nie uzależnia udzielenia pomocy od legitymowania się przez pracownika niepełnosprawnego określonym stopniem niepełnosprawności czy też określonym schorzeniem wynikającym z treści orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność. Zatem udzielana pomoc nie musi być stosowna do potrzeb wynikających z niepełnosprawności pracownika. Natomiast, aby było możliwe udzielenie tej formy pomocy muszą być łącznie spełnione następujące przesłanki:

1. wydatek dotyczy zakupu i naprawy indywidualnego sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych (w tym przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych), urządzeń i narzędzi technicznych oraz środków transportu;
2. dokonany zakup jest niezbędny do rehabilitacji oraz ułatwia wykonywanie czynności życiowych osoby niepełnosprawnej.

Ustawa o rehabilitacji nie zawiera własnej definicji wyrobu medycznego. Dlatego też należy odnieść się do art. 2 ust. 1 pkt 38 ustawy o wyrobach medycznych, zgodnie z którym – wyrób medyczny oznacza narzędzie, przyrząd, urządzenie, oprogramowanie, materiał lub inny artykuł, stosowany samodzielnie lub w połączeniu, w tym z oprogramowaniem przeznaczonym przez jego wytwórcę do używania specjalnie w celach diagnostycznych lub terapeutycznych i niezbędnym do jego właściwego stosowania, przeznaczony przez wytwórcę do stosowania u ludzi w celu:

- a. diagnozowania, zapobiegania, monitorowania, leczenia lub łagodzenia przebiegu choroby,
- b. diagnozowania, monitorowania, leczenia, łagodzenia lub kompensowania skutków urazu lub upośledzenia,
- c. badania, zastępowania lub modyfikowania budowy anatomicznej lub procesu fizjologicznego,

d. regulacji poczęć

- który nie osiąga zasadniczego zamierzonego działania w ciele lub na ciele ludzkim środkami farmakologicznymi, immunologicznymi lub metabolicznymi, lecz którego działanie może być wspomagane takimi środkami.

Wnioskodawca jest byłym zakładem pracy chronionej, który zachował środki funduszu rehabilitacji na podstawie art. 33 ust. 7b ustawy o rehabilitacji. Wnioskodawca otrzymał wniosek pracownika niepełnosprawnego o udzielenie pomocy indywidualnej ze środków ZFRON za zakup aparatów słuchowych, przy czym pracownik ten ma orzeczoną niepełnosprawność z innych przyczyn niż zaburzenia słuchu.

Aparat słuchowy to urządzenie służące do wzmacniania głośności dźwięków u osób niedosłyszących. Obecnie nowoczesne aparaty słuchowe mają postać układów elektronicznych. Główne części, z których składa się takie urządzenie to: mikrofon, który zamienia fale akustyczne w sygnał elektroakustyczny; wzmacniacz służący do wzmocnienia sygnału; słuchawka, która doprowadza dźwięk przez wkładkę uszną w pobliże błony bębenkowej. Współczesne aparaty słuchowe nie tylko "pogłaśniają" dźwięki otoczenia, ale potrafią też w inny sposób wzmacniać różne dźwięki otoczenia (osobne wzmocnienie dla dźwięków cichych, osobne dla dźwięków głośniejszych). Dzięki zaawansowanym układom cyfrowym są w stanie wyodrębnić z dźwięków otoczenia mowę, wzmocnić ją, a zredukować szum/hałas otoczenia, co w znaczącym stopniu poprawia rozumienie mowy i komfort słyszenia. W odniesieniu do powyższego należy stwierdzić, że aparat słuchowy spełnia wymogi do uznania go za wyrób medyczny. Tym samym pierwszy warunek został spełniony.

Odnosząc się do drugiego warunku – istotne jest wykazanie czy aparat słuchowy jest niezbędny do rehabilitacji oraz ułatwia wykonywanie czynności życiowych. Aparat słuchowy to urządzenie, którego celem jest poprawa jakości słyszenia i rozumienia mowy, u osób z wadą słuchu. Niewątpliwie aparat słuchowy jest urządzeniem ułatwiającym osobom z zaburzeniami słuchu wykonywanie czynności życiowych oraz przystosowującym takie osoby do czynnego udziału w życiu społecznym, poprawiając komfort życia w świecie pełnym dźwięków. Aparat słuchowy pełni również rolę urządzenia rehabilitacyjno-wspomagającego dla osób ze stwierdzonym ubytkiem słuchu. Korzystanie z aparatu słuchowego służy przede wszystkim rehabilitacji zawodowej i społecznej, poprzez likwidację barier w komunikowaniu się i dostępie do informacji czy też wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej. Dodatkowo Wnioskodawcy zostało przedstawione zaświadczenie od lekarza specjalisty potwierdzające konieczność stosowania aparatów słuchowych, co niewątpliwie także świadczy o

niezbędności zakupu aparatów słuchowych. Tym samym bezspornym jest, że aparat słuchowy jest niezbędny do rehabilitacji oraz ułatwia wykonywanie czynności życiowych. Zatem również drugi warunek został spełniony.

Dlatego też nie ma przeszkód prawnych do wydatkowania środków funduszu rehabilitacji w ramach pomocy indywidualnej, o której mowa w §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia ZFRON na zakup aparatów słuchowych dla pracownika, który ma ustalony stopień niepełnosprawności z tytułu innych schorzeń niż narząd słuchu. Jak wskazano to powyżej – przywołany przepis Rozporządzenia ZFRON nie uzależnia faktu udzielenia tej formy pomocy od posiadania przez pracownika niepełnosprawnego orzeczenia o określonej przyczynie niepełnosprawności.

Jednocześnie Wnioskodawca powinien mieć na uwadze fakt, że jeżeli zakup aparatów słuchowych został częściowo sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, to pracodawca może pracownikowi dofinansować jedynie kwotę, która stanowi różnicę pomiędzy ceną zakupu a kwotą dofinansowania przez NFZ.

Mając powyższe na uwadze, stanowisko . z siedzibą w ie wyrażone we wniosku z dnia 19 października 2021 r. oraz jego uzupełnieniu z dnia 18 listopada 2021 r., w sprawie interpretacji art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji w związku z §2 ust. 1 pkt 11 lit. c Rozporządzenia ZFRON - jest **prawidłowe**.

W związku z powyższym postanowiono, jak w sentencji.

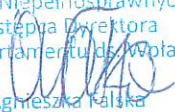
Postępowanie interpretacyjne prowadzone w trybie art. 34 ustawy oparte jest wyłącznie na stanie faktycznym przedstawionym przez Wnioskodawcę i nie podlega weryfikacji ani uzupełnieniu przez PFRON na podstawie posiadanych dokumentów i wiedzy, pochodzących z innych źródeł niż złożony wniosek wraz z jego uzupełnieniami. Interpretacja dotyczy stanu faktycznego przedstawionego przez Wnioskodawcę i stanu prawnego obowiązującego w dniu wydania interpretacji. Organ w postępowaniu w sprawie urzędowej interpretacji nie może prowadzić żadnego postępowania dowodowego, bowiem przedmiotem postępowania nie jest ustalenie stanu faktycznego – stan ten jest stanem hipotetycznym, określonym przez wnioskującego o interpretację. Organ nie może go własnymi ocenami podważać, ustalać, uzupełniać ani też zmieniać w jakimkolwiek zakresie, nawet wówczas, gdy w oparciu o inne źródła, czy wiedzę znaną mu z urzędu, powziąłby uzasadnione wątpliwości co do zgodności przedstawionego przez Wnioskodawcę stanu faktycznego z obiektywną rzeczywistością (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. z dnia 16 lipca 2009 r. sygn. akt II SAB/Go 8/09).

Pouczenie:

Od niniejszej decyzji przysługuje Stronie, za pośrednictwem Prezesa Zarządu PFRON odwołanie do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania Strona może zrzec się prawa do jego wniesienia. Z dniem doręczenia Prezesowi Zarządu PFRON oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez Stronę, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z upoważnienia Prezesa Zarządu
Państwowego Funduszu Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
Zastępca Dyrektora
Departamentu ds. Wpółat

Agnieszka Kalska

21 GRU. 2021